

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **A. S. E.**, zastoupený Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 11. 2021, č. j. 20 A 8/2021 – 40,

takto:

I. Kasační stížnost proti výroku I. rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 11. 2021, č. j. 20 A 8/2021 – 40, **se zamítá**.

II. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 11. 2021, č. j. 20 A 8/2021 – 40, **se** ve výroku II. **zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 6. 2021, č. j. KRPT-116125-11/ČJ-2021-070022, byla žalobci uložena povinnost opustit území České republiky podle § 50a odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to nejpozději do 60 dnů od doručení tohoto rozhodnutí. Důvodem pro uložení povinnosti opustit území České republiky žalobci bylo zjištění, že žalobce pobývá na území České republiky neoprávněně a je veden v evidenci nežádoucích osob. Současně správní orgán I. stupně uložil žalobci samostatným rozhodnutím ze dne 8. 6. 2021,

č. j. KRPT-116125-12/ČJ-2021-070022, povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1.000 Kč podle § 79 odst. 5 zákona číslo 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
[2] Proti oběma rozhodnutím podal žalobce odvolání, o kterých rozhodl žalovaný rozhodnutími ze dne 27. 7. 2021, č. j. CPR-18199-3/ČJ-2021-930310-V238 a č. j. CPR-18199-4/ČJ-2021-930310-V238 tak, že odvolání žalobce zamítl a obě prvostupňová rozhodnutí potvrdil.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutím žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který rozsudkem ze dne 29. 11. 2021, č. j. 20 A 8/2021 – 40, obě napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud v odůvodnění rozsudku konstatoval, že žalobní argumentace se opírá o dva nosné žalobní body, ve kterých žalobce vytýká žalovanému, že se jednak nezabýval důvody pro jeho zařazení a vedení v evidenci nežádoucích osob a dále nedostatečně posoudil přiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, zejména pokud jde o jeho zdravotní stav.

[5] Námitky žalobce týkající se jeho zařazení a vedení v evidenci nežádoucích osob a postupu žalovaného při jejich vypořádání, krajský soud shledal nedůvodnými a nejsou zde rekapitulovány, neboť proti posouzení těchto námitek kasační stížnost nesměřuje.

[6] Oproti tomu shledal krajský soud důvodné námitky žalobce proti způsobu, jakým se žalovaný vypořádal s přiměřeností dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Krajský soud poukázal na to, že v souladu s § 174a zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí musí správní orgán zohlednit také zdravotní stav cizince. Žalobce právě na svůj špatný zdravotní stav v řízení poukazoval a součástí správního spisu je dokonce lékařská zpráva ze dne 8. 6. 2021, ve které se výslovně uvádí, že „*z lékařského hlediska momentálně není možné cestování pacienta*“. Se způsobem, jakým se žalovaný s informacemi vyplývajícími z této zprávy vypořádal, však podle krajského soudu nelze souhlasit. Nelze akceptovat postup žalovaného, který za této situace sám uzavřel, že přes obsah lékařské zprávy neshledal překážku ve vycestování za natolik zásadní, aby vycestování žalobce nebylo možné. Žalovaný nemá příslušné odborné znalosti z oboru zdravotnictví, a pokud považoval lékařskou zprávu ze dne 8. 6. 2021 (ohledně závěru o nemožnosti vycestování žalobce) za nekonkrétní a neúplnou, měl pokračovat v dokazování ohledně zdravotního stavu žalobce, neboť podle § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu platí, že v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Této povinnosti žalovaný nedostál a nezjistil dostatečně skutkový stav ohledně otázky, zda zdravotní stav brání žalobci ve vycestování. Podle přesvědčení krajského soudu se přitom jedná o klíčovou otázku pro účely řádného posouzení dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého života žalobce.

[7] Závěrem krajský soud konstatoval, že důvody pro zrušení rozhodnutí ve věci samé se pak prosadí také jako důvody pro zrušení rozhodnutí o povinnosti žalobce nahradit náklady řízení podle § 79 odst. 5 správního řádu. Není-li dosud postaveno najisto, zda je žalobce povinen nuceně opustit území České republiky, je předčasné mu v souvislosti s řízením o uložení této povinnosti ukládat povinnost nahradit jeho náklady.

III.

[8] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. a) a d) s. ř. s.
[9] Stěžovatel namítal, že v rámci správního řízení dostatečně zkoumal, zda uložením povinnosti opustit území České republiky nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce, a to v souladu s § 174a zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti se řádně zabýval i otázkou zdravotního stavu žalobce a nemožnosti z tohoto důvodu vycestovat. Stěžovatel zdůraznil, že žalobce vstoupil na území České republiky z důvodu lázeňského léčení, ve stabilizovaném stavu, kdy se tedy nejedná o léčení v důsledku zranění nebo náhlého zhoršení jeho zdravotního stavu, který by vznikl v průběhu jeho pobytu na území České republiky. Jak vyplývá z lékařské zprávy ze dne 8. 6. 2021, žalobci bylo toliko „doporučeno“, aby byla jeho délka pobytu ve středisku Darkov prodloužena, aby mohlo dojít k lepším výsledkům. Stěžovatel je přesvědčen, že žalobce se nemůže dovolávat nemožnosti vycestování z důvodu zcela obecného doporučení lékaře, ze kterého navíc ani nevyplývá, že by samotné vycestování žalobce mělo zásadním způsobem ovlivnit jeho zdravotní stav, či by ho dokonce mělo přímo ohrozit na životě. Z těchto důvodů stěžovatel neměl důvod, byť nemá odborné znalosti z oboru zdravotnictví, pokračovat v dokazování ohledně zdravotního stavu žalobce, jak se mylně domnívá v napadeném rozsudku krajský soud. Stěžovatel má za to, že pokud by mělo být zdraví žalobce ohroženo již jeho vycestováním z území České republiky, předmětná lékařská zpráva by takové závěry zcela jistě obsahovala.

[10] Stěžovatel dále namítal nezákonnost výroku, kterým mu byla stanovena povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 29.051 Kč. Podle jeho názoru byla výše částky nákladů řízení nesprávně určena, kdy má za to, že náhrada nákladů právního zastoupení spočívající v odměnách za úkony není v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[11] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby soud přiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek.

IV.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Jelikož stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu také pro jeho nepřezkoumatelnost, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem, protože by bylo předčasné, aby se zabýval právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[14] Jak vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[15] Stěžovatel dále brojil proti závěru krajského soudu, že nezjistil dostatečně skutkový stav ohledně otázky, zda zdravotní stav brání žalobci ve vycestování.

[16] Ze správního spisu vyplývá, že dne 8. 6. 2021 provedla Policie České republiky pobytovou kontrolu v Lázních Darkov v Karviné. V rámci této kontroly bylo zjištěno, že žalobce je veden v evidenci nežádoucích osob. Ze spisu dále vyplývá, že žalobce je po autonehodě upoután na invalidní vozík a do České republiky přicestoval z důvodu svého léčení, kdy v Lázních Darkov postupuje léčbu ve formě komplexní balneorehabilitace. Ke svému zdravotnímu stavu žalobce doložil lékařskou zprávu ze dne 8. 6. 2021, ve které ošetřující lékař doporučil prodloužit délku pobytu žalobce v Lázních Darkov o 6 až 12 měsíců, aby mohlo dojít k lepším výsledkům. Dále dodal, že pro klienta (žalobce) není vhodné, aby byl delší dobu bez fyzioterapie a že z lékařského hlediska momentálně není možné cestování pacienta. Jednání žalobce bylo následně správními orgány kvalifikováno jako neoprávněný pobyt na území České republiky, naplňující podmínky pro vydání rozhodnutí podle § 50a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[17] Podle § 50a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá cizinci, který je držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života*.

[18] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu*

a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.

[19] Z citované právní úpravy vyplývá, že při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území správní orgán musí zohlednit i zdravotní stav cizince. Je přitom nesporné, že žalobce ve správním řízení na svůj špatný zdravotní stav poukazoval a tento doložil i lékařskou zprávou ze dne 8. 6. 2021, která se nalézá ve správním spisu. V této lékařské zprávě je obsažen mimo jiné i kategorický závěr ošetřujícího lékaře, že *„z lékařského hlediska momentálně není možné cestování pacienta“*.

[20] V projednávané věci stěžovatel v odůvodnění svého rozhodnutí připustil, že i v případě vydávání rozhodnutí o povinnosti opustit území je povinen se vypořádat s přiměřeností dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Podle stěžovatele si však správní orgán I. stupně opatřil dostatek podkladů pro posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí o povinnosti opustit území. K odkazu žalobce na probíhající léčbu stěžovatel uvedl, že nezpochybňuje vážný zdravotní stav žalobce, který v současné době podstupuje léčbu na území České republiky, ale má za to, že pokud byl žalobce schopen přicestovat na území České republiky (25. 4. 2021) a zahájit zde úspěšnou léčbu, což vyplývá z doložené lékařské zprávy, ve vycestování z území České republiky mu současný stabilizovaný zdravotní stav nebrání. Stěžovatel zdůraznil, že nepřehlíží ani žalobcem uváděné komplikace v podobě infekčního dekubitu a otevřených ran na zadní části těla, což podle jeho názoru neznamená ve svém důsledku přímé ohrožení na jeho životě. Zdravotní stav žalobce je dlouhodobě jistě vážný, tj. i před jeho vstupem na území České republiky, a to od úrazu způsobeného dopravní nehodou v roce 2011. Není-li nyní žalobci ošetřujícím lékařem doporučeno cestovat, není podle stěžovatele z uvedeného doporučení zřejmé z jakého důvodu tomu tak je a pouze obecné doporučení neshledal stěžovatel za překážku ve vycestování z území České republiky. Z předložené zprávy totiž podle stěžovatele nevyplývá, že zdravotní stav žalobce se během pobytu změnil výrazně k horšímu, než v jakém na území v dubnu roku 2021 přicestoval.

[21] Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné zdůraznit zásadu materiální pravdy, jež představuje jednu ze základních zásad správního řízení. Účelem této zásady je, aby správní řízení posilovalo důvěru účastníků řízení ve správnost rozhodování. Podle této zásady lze po správních orgánech oprávněně požadovat, aby jejich rozhodnutí byla zákonná a aby vycházela ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Zásada materiální pravdy je zakotvená v § 3 správního řádu a úzce souvisí i se zásadou vyhledávací (§ 50 odst. 2, 3 a § 52 správního řádu) a se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu).

[22] Z obsahu žalobou napadeného rozhodnutí vyplývá a stěžovatel to ostatně v něm i sám konstatuje, že mu nebylo z lékařské zprávy zřejmé, z jakého důvodu není podle ošetřujícího lékaře možné cestování pacienta, tj. žalobce. K tomu je nutné ve shodě s krajským soudem uvést, že pokud stěžovatel tuto zprávu, resp. doporučení a závěry v ní

obsažené považoval za nekonkrétní a neúplné, pak měl postupovat podle § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu a i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti týkající se zdravotního stavu žalobce a jeho schopnosti vycestovat z území. Stěžovatel takto však nepostupoval a bez dalšího dokazování uzavřel, že v případě žalobce neshledal překážku ve vycestování. Jeho závěry přitom vycházejí z víceméně spekulativních úvah, že pokud byl žalobce schopen přicestovat na území České republiky a zahájit zde úspěšnou léčbu, nebrání mu jeho současný stabilizovaný zdravotní stav ani ve vycestování z území České republiky. Pokud jde o dekubit s povrchovou nekrózou (otevřená rána o velikosti 6x6 cm) na zadní části těla žalobce, pak stěžovatel rovněž bez dalšího uzavřel, že ani tato skutečnost nemá vliv na schopnost žalobce vycestovat z území. S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že stěžovatel porušil § 3 správního řádu, neboť učinil kategorický závěr o přiměřenosti dopadů rozhodnutí o povinnosti opustit území do soukromého života žalobce, aniž by zjistil stav věci v takové míře, aby si mohl bez jakýchkoli pochybností učinit přesvědčivý úsudek ohledně naplnění či nenaplnění podmínek pro vydání rozhodnutí podle § 50a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že krajským soudem požadované doplnění skutkového stavu je zcela nad rámec jeho zákonných povinností.

[23] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost ve vztahu k výroku I. napadeného rozsudku jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[24] Nejvyšší správní soud však musí souhlasit se stěžovatelem v tom, že krajský soud nesprávně určil částku nákladů řízení (29.501 Kč), k jejichž náhradě stěžovatele zavázal. Krajský soud konkrétně pochybil při stanovení výše náhrady nákladů právního zastoupení, kdy vycházel z částky 5.100 Kč za jeden úkon právní služby, přičemž správná výše této částky činí podle § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu 3.100 Kč.

[25] Nejvyšší správní soud proto ze shora uvedených důvodů zrušil výrok II. napadeného rozsudku a věc vrátil krajskému soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s., věta první před středníkem).
[26] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť má za to, že rozhodnutím ve věci samé odpadl důvod pro vydání předmětného usnesení.

[27] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty druhé s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovateli, který byl v řízení o kasační stížnosti jen částečně úspěšný, soud náhradu poměrné části nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady. Rovněž žalobci, jemuž by jinak právo na náhradu poměrné části nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2022

pokračování

Mgr. David Hipšr
předseda senátu